

**VISUOMENĖS PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ
DĖL KOMENTARŲ PROJEKTŲ ĮVERTINIMAS**

Eil. Nr.	Pastabą ir (ar) pasiūlymą pateikęs asmuo*	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma, ar atsižvelgta į pastabą ir (ar) pasiūlymą	Trumpas paaiškinimas, kai į pastabą ir (ar) pasiūlymą neatsižvelgta
1.	Lietuvos mokesčių konsultantų asociacija	1. Bendrosios pastabos Asociacijos vertinimu, VMI parengtas PVMĮ 20 straipsnio 1 dalies komentaras (toliau – Komentaras) tam tikrais aspektais galėtų būti išsamesnis ir aiškesnis. Jame nėra sistemiškai ir struktūrizuotai aptartas Direktyvos 2006/112/EB (toliau – PVM direktyva) 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose įtvirtintas reguliavimas, o Komentare daugiausia remiamasi atskirų ES Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) bylų citatomis, nepateikiant platesnės ir nuoseklios ESTT praktikos apžvalgos nagrinėjamos PVM išimties taikymo klausimais. Be to, kai kurios Komentaro nuostatos gali kelti diskusijų dėl jų suderinamumo su ESTT praktikoje suformuotais principais. Atsižvelgdami į tai, siūlytume apsvarstyti galimybę parengti atnaujintą PVMĮ 20 straipsnio 1 dalies komentaro redakciją, išsamiau atspindinčią PVM direktyvos reguliavimą ir ESTT praktiką.	Neatsižvelgta	Komentare paaiškintas PVMĮ 20 straipsnyje įtvirtintas nuostatų turinys, jų taikymo sąlygos ir praktinis įgyvendinimas, remiantis reikšmingais teisės šaltiniais. Komentaras nėra skirtas sistemiškai ir struktūrizuotai aptarti PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose įtvirtinto reguliavimo, taip pat pateikti platesnės ir nuoseklios ESTT praktikos apžvalgos.
		2. Pastabos dėl konkrečių Komentaro nuostatų 2.1. Dėl PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punkte ir c punkte reglamentuotų medicininės priežiūros paslaugų PVM direktyvoje (žr. PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punktą ir c punktą) ir ESTT praktikoje (žr. bylas C-86/09, C-141/00, C-211/18, C-228/20, C-91/12) aiškiai atskiriama (1) medicininė priežiūra, teikiama ligoninės aplinkoje, ir (2) medicininė priežiūra, teikiama už tokios sistemos ribų. PVM tikslais - tai du skirtingi PVM teisės institutai, nustatantys iš dalies skirtingas materialiąsias sąlygas PVM neapmokestinimo lengvatos taikymui. Komentaro nuostatose šie du skirtingi teisiniai institutai aptariami kartu, jų detaliau neišskiriant ir atskirai neaptariant PVM direktyvoje bei ESTT praktikoje suformuotų materialiujų sąlygų, su kuriomis siejamas PVM neapmokestinimo išimties taikymas. Dėl to tam tikrais atvejais gali kilti neaiškumų dėl konkretaus PVM	Neatsižvelgta	Atsižvelgiant į PVMĮ 20 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, Lietuvoje PVM neapmokestinamos: - asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, - kurias teikia asmenys, atitinkamų teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teisę teikti šias paslaugas.

	neapmokestinimo išimties taikymo, o kai kurios aiškinimo nuostatos galėtų būti vertinamos kaip neviseiškai atitinkančios ESTT praktikoje suformuotus principus. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojame naujai išdėstyti Komentaro nuostatas, aiškinimą struktūrizuojant pagal tai, kaip taikoma PVM neapmokestinimo išimtis medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamoms ligoninės aplinkoje, ir kaip taikoma PVM neapmokestinimo išimtis medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamos už tokios sistemos ribų. Komentuojant PVM neapmokestinimo išimtis, taikomas medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamoms ligoninės aplinkoje (PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punktas), būtina paaiškinti, kaip taikoma PVM neapmokestinimo išimtis medicininei priežiūrai, kurią ligoninės aplinkoje teikia ne viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos. Pagal PVM direktyvos reguliavimą ir pagal ESTT praktiką (C-228/20, C 211/18) tam, kad privati pelno siekianti medicininė įstaiga galėtų pasinaudoti išimtimi, ji (a) turi būti laikoma valstybės narės tinkamai pripažinta įstaiga ir (b) ji turi savo paslaugas teikti socialinėmis sąlygomis, panašiomis į tas, kurios taikomos viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms. Komentaro nuostatose šie (a ir b) punktai turi būti paaiškinti pasiremiant ESTT praktika. Komentuojant PVM neapmokestinimo išimtis, taikomas medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamoms ne ligoninės aplinkoje (PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punktas), būtina paaiškinti, kad medicininių paslaugų neapmokestinimas priklauso ne nuo priežiūros įstaigos viešosios teisės statuso ar nuo jos pripažinimo valstybėje narėje, o nuo sąlygos, kad šios paslaugos turi būti teikiamos vykdant medicinos bei paramedicinos profesijas. Neapmokestinimo išimtis gali būti taikoma net tuomet, jei specialistai nepriklauso reglamentuojamai profesijai, tačiau jie turi reikiamą kvalifikaciją.		Komentaras parengtas atsižvelgiant į šiuos, PVMĮ nustatytus kriterijus, ir naujai išdėstyti Komentaro nuostatų, aiškinimo struktūrizuojant pagal tai, kaip taikoma PVM neapmokestinimo išimtis medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamoms ligoninės aplinkoje, ir kaip taikoma PVM neapmokestinimo išimtis medicininės priežiūros paslaugoms, teikiamos už tokios sistemos ribų, nėra tikslinga.
	2.2. Dėl sąvokos „sveikatos priežiūros paslaugos“ turinio Remiantis ESTT suformuota praktika (C-513/20) PVM direktyvos 132 str. 1 dalies b ir c punktuose nurodoma sąvoka „medicininės priežiūros paslaugos“ laikytina ES teisės sąvoka, kurios aiškinimas turi atitikti bendrajai PVM sistemai būdingo fiskalinio neutralumo principo reikalavimus ir turi būti suderintas su tikslais, kuriais grindžiamos PVM neapmokestinimo išimtys. ESTT praktika (C-86/09) teigia, kad PVM direktyvoje vartojama „medicininės priežiūros“ sąvoka apima paslaugas, kurių tikslas – diagnozuoti, gydyti ir, kiek įmanoma, išgydyti ligas ar sveikatos sutrikimus, taigi, tokia paslauga turėti terapinį tikslą.	Neatsižvelgta dėl sąvokos „sveikatos priežiūros paslaugos“	PVMĮ 20 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąvokos, t. y. „asmens sveikatos priežiūros paslaugos“ ir „visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos“. Komentare pateikti šių sąvokų paaiškinimai nacionalinėje teisėje (Civilinio kodekso

	Komentaro 3 punkte mokesčių administratorius cituoja LR Civilinio kodekso 6.725 straipsnio 2 punkte vartojamą sąvoką „asmens sveikatos priežiūros paslaugos“. Iš Komentaro nuostatų nėra aišku, kodėl šią CK sąvoką cituoja mokesčių administratorius ir kokią reikšmę PVM neapmokestinimo išimties taikymui turi CK įtvirtintas reguliavimas. Asociacijos manymu, valstybių narių nacionaliniame reguliavime reglamentuotas medicininių paslaugų teisinis režimas negali niekaip įtakoti autonomine ES teisės šaka laikomo PVM reguliavimo. Todėl siūlome mokesčių administratoriui išbraukti iš Komentaro cituojamą LR CK 6.725 straipsnio sąvoką „asmens sveikatos priežiūros paslaugos“ ir vietoje to atskiroje Komentaro dalyje nuosekliai, struktūrizuoti, pasiremiant ESTT praktika apibrėžti PVM direktyvos 132 str. 1 dalies b ir c punktuose nurodomą „medicininės priežiūros paslaugų“ sąvoką. Rekomenduojame aiškinant šios sąvokos turinį grindžiant nepavieniais pavyzdžiais. Siūlome apibrėžti Komentare tikras paslaugų grupes, kurių traktavimas PVM tikslais kelia daugiausia neaiškumų (pavyzdžiui, kosmetinės chirurgijos procedūros; medicininiai patikrinimai darbdavio ar trečiųjų asmenų užsakymu; sveikatos stebėjimo paslaugos, įskaitant regos ir klausos tyrimus; rūkymo metimo ir kitų priklausomybių atsisakymo programos; streso valdymo programos; vakcinacijos programos skirtos (neskirtos) apsaugoti darbuotojus nuo infekcinių ligų; ir kt.). Kiekvieną iš tokių paslaugų grupių reikėtų pakomentuoti išsamiau, pasiremiant ESTT praktika paaiškinant, kada tokioms paslaugoms taikoma (netaikoma) PVM neapmokestinimo išimtis. Komentaro 7 punkte mokesčių administratorius, remdamasis ESTT praktika byloje C-307/01, nurodo, kad PVM neapmokestinamos medicininės paslaugos, tokios kaip „asmens medicininė apžiūra, atliekama darbdavių ar draudimo kompanijų užsakymu“. Visgi, minėtoje byloje teismas PVM neapmokestinimo išimties taikymą paslaugai, kuri apima asmens medicininę apžiūrą darbdavio užsakymu, tiesiogiai susiejo su tokios apžiūros tikslu: „Priešingai, reguliarius medicininiai patikrinimai, atliekami tam tikrų darbdavių ir tam tikrų draudimo bendrovių prašymu, gali atitikti 13 straipsnio A dalies 1 dalies c punkte numatytas išimties sąlygas, jei tokie patikrinimai daugiausia skirti ligų prevencijai ar nustatymui arba darbuotojų ar apdraustųjų asmenų sveikatos stebėjimui“ (C-307/01, 67 p.). Atsižvelgiant į cituojamą ESTT praktiką būtina tikslinti Komentaro 7 p. nuostatą.	Atsižvelgta dėl Komentaro 7 punkto papildymo	6.725 straipsnio 2 punkte ir Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnyje). Taip pat Komentare pateikta ir Direktyvos 2006/112/EB 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodoma sąvoka „medicininės priežiūros“ (žr. 6 punktą). Papildyta nuostata: „jei tokie patikrinimai daugiausia skirti ligų prevencijai ar nustatymui arba darbuotojų ar apdraustųjų asmenų sveikatos stebėjimui.“
--	--	---	--

	2.3. Dėl medicininės paslaugas teikiančios įstaigos pripažinimo Iš ESTT praktikos manytina, kad medicininės paslaugas teikiančios įstaigos pripažinimas yra svarbus tuomet, kai yra taikomas PVM direktyvos PVM direktyvos 132 str. 1 dalies b punktas. Tuo tarpu PVM direktyvos 132 str. 1 dalies c punktas „nereikalauja, kad medicinos paslaugas teiktų apmokestinamasis asmuo, turintis konkrečią teisinę formą, kad jos būtų atleistos nuo mokesčio. Reikia įvykdyti tik dvi sąlygas: tai turi būti medicinos paslaugos ir jas turi teikti asmenys, turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją“ (žr. C 141/00, 27 p.). Pagal PVM direktyvos 132 str. 1 dalies c punktą „ne ligoninėse teikiamų medicininių paslaugų neapmokestinimas priklauso ne nuo priežiūros įstaigos viešosios teisės statuso ar nuo jos pripažinimo valstybėje narėje, o nuo sąlygos, kad šios paslaugos turi būti teikiamos vykdant medicinos ir paramedicinos profesijas“ (žr. C-106/05, 45 p.). Kaip minėjome, Komentare mokesčių administratorius nepasirinko atskirai aptarti PVM direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose įtvirtinto teisinio reguliavimo. Dėl šios priežasties tam tikros Komentaro nuostatos, kuriose skirtingi PVM teisės institutai aptariami kartu bei nagrinėjamas medicininės paslaugas teikiančios įstaigos pripažinimo klausimas, gali kelti neaiškumų ar sudaryti prielaidas nevienareikšmiui aiškinimui. Komentaro 11 ir 12 pavyzdžiuose pateikiamos situacijos, kuriose PVM neapmokestinimo išimties taikymas psichologo teikiamoms psichoterapinėms paslaugoms yra susietas su įstaigos statusu (pripažinimu): kai tokia įstaiga yra pripažįstama pagal nacionalinę teisę turinčia teisę teikti sveikatos priežiūros paslaugas, minėtai paslaugai taikomas PVM neapmokestinimas; kai tokia įstaiga nepripažįstama pagal nacionalinę teisę turinčia teisę teikti sveikatos priežiūros paslaugas, minėtai paslaugai netaikomas PVM neapmokestinimas. Asociacijos manymu, toks traktavimas gali prieštarauti ESTT praktikai – atsižvelgiant į tai, kad „ne ligoninėse teikiamų medicininių paslaugų neapmokestinimas priklauso ne nuo priežiūros įstaigos viešosios teisės statuso ar nuo jos pripažinimo valstybėje narėje“ (žr. C-106/05, 45 p.), nagrinėjamu atveju PVM neapmokestinimo išimtis galėtų būti taikoma ir tuo atveju, kai psichoterapines paslaugas, kuriomis siekiama terapinio tikslo, teikia įstaigos, neturinčios sveikatos priežiūros veiklos licencijos.	Atsižvelgta	Patikslinti 11 ir 12 pavyzdžiai: 11 pavyzdys I psichologą kreipiasi asmenys, darbe nuolat patiriantys stresą, jaučiantys didelį nerimą, susiduriantys su panikos atakomis. Psichologas įvertinęs asmens būklę paskiria tam tikrą psichologinių konsultacijų skaičių. Ar teikiamos psichologo paslaugos apmokestinamos PVM? Psichologo, kuris nėra medicinos psichologas ir neteikia asmens sveikatos priežiūros paslaugų pagal sveikatos priežiūrą reglamentuojančius teisės aktus, teikiamos konsultacijos neatitinka PVM įstatyme nustatytų sąlygų, taikomų PVM neapmokestinamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms. Todėl psichologo teikiamos paslaugos apmokestinamos PVM taikant standartinį PVM tarifą.
--	--	-------------	--

				12 pavyzdys I medicinos psichologą, turintį licenciją šiai veiklai, kreipiasi asmenys, darbe nuolat patiriantys stresą, jaučiantys didelį nerimą, susiduriantys su panikos atakomis. Medicinos psichologas įvertinęs paciento būklę paskiria tam tikrą psichologinių seansų skaičių. Ar teikiamos medicinos psichologo paslaugos apmokestinamos PVM? Šioms paslaugoms taikoma PVM įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta lengvata, t. y. šios paslaugos PVM neapmokestinamos, kadangi teikiamos paslaugos turi terapinį tikslą ir jas teisės aktų nustatyta tvarka teikia teisę teikti tokias paslaugas turintis sveikatos priežiūros specialistas.
2.	Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos klinikų asociacija	1. Projekto 20 straipsnio 1 dalies komentaro 6 punkto 2 pavyzdyje mokesčių administratorius pateikia visiškai teisingą ir progresyvų išaiškinimą dėl karpas pašalinimo: „Asmuo kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą dėl karpas pašalinimo. Gydytojo dermatovenerologo įrašuose nurodyta, kad karpą pašalinti reikalinga dėl ateityje galimų komplikacijų. Vadinasi, paslaugos tikslas yra sveikatos priežiūra (prevencija), todėl ši paslauga PVM neapmokestinama.“ Šis pavyzdys aiškiai įtvirtina esminį principą: jeigu intervencija atliekama siekiant užkirsti kelią komplikacijoms ateityje	Iš dalies atsižvelgta	Komentaro 6 punkte pateikiamame 1 pavyzdyje nurodyta kad „raukšlių ir odos pertekliaus pašalinimo vokų kampuose, skruostų srityje operacijos pagal medicinos įrašų duomenis yra kosmetinės “, taigi jeigu

		(prevenciniu tikslu), paslauga yra PVM objektu neapmokestinama sveikatos priežiūros paslauga, net jei pacientas paciento kreipimosi momentu neturi ūmios ligos ar skubaus gydymo indikacijos. Tačiau tame pačiame trečiame lape, 1 pavyzdyje, mokesčių administratorius nukrypsta nuo šios analogijos ir nurodo: „Asmuo kreipėsi į estetiškos chirurgijos kliniką, kad jam būtų pašalintos raukšlės ir odos perteklius vokų kampuose. Kadangi paslaugos tikslas – estetiškai išvaizda, šios paslaugos apmokestinamos taikant standartinį PVM tarifą.“ Toks kategoriškas chirurginių ar rekonstrukcinių intervencijų priskyrimas „estetikai“, neįvertinus jų funkcinės reikšmės ir poveikio somatinei bei psichinei sveikatai, sukuria didelį vidinį komentario prieštaravimą. Praktikoje tam tikros plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos operacijos yra atliekamos tiesioginiu prevenciniu tikslu, siekiant išvengti objektyvių fizinės sveikatos komplikacijų arba sunkių psichikos sveikatos sutrikimų. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) konstitucijoje nurodyta, kad sveikata yra visapusiškai fizinė, dvasinė ir socialinė gerovė, o ne tik ligos ar negalios nebuvimas. Todėl komplikacijų prevencija privalo apimti tiek somatines (kūno), tiek klinikinės psichologines rizikas.		nenurodoma medicininė indikacija, tai laikoma, kad paslaugos teikiamos kitais (nei ligų ir sveikatos sutrikimų gydymo) tikslais ir yra PVM apmokestinamos. Komentare aptariami aktualiausi ir dažniausiai praktikoje pasitaikantys atvejai, nėra galimybės aptarti visų galimų situacijų. Komentaras papildytas siūlomais 1, 2, 3 pavyzdžiais.
		Remiantis projekto 2 pavyzdyje įtvirtinta „ateityje galimų komplikacijų prevencijos“ analogija bei ESTT praktika (bylos C-91/12 PFC Clinic, C-262/08 CopyGene, sujungtos bylos C-443/04 ir C-444/04), chirurginės intervencijos privalo būti neapmokestinamos PVM, kai gydytojas specialistas dokumentuoja šias funkcines bei prevencines indikacijas: 1. Akių vokų operacijos (Blefaroplastika): Viršutinių vokų odos perteklius ir audinių suglebimas (dermatochalazė) nėra tik vizualinis senėjimo požymis. Progresuojantis audinių perteklius mechaniškai užkrenta ant vyzdžio krašto, sukelia mechaninį regos lauko susiaurėjimą (ribojimą), kompensacinį kaktos raumenų pertempimą (sukeliantį lėtinius galvos skausmus) bei lėtinį konjunktyvitą (akių ašarojimą, infekcijas). Šiuo atveju operacijos tikslas – atstatyti regėjimo funkciją ir išvengti oftalmologinių komplikacijų. 2. Krūtų operacijos (Mamoplastika): o Redukcinė (mažinimo) mamoplastika: Gigantomastija sukelia nuolatinę, asimetrišką biomechaninę apkrovą stuburui, lemiant nugaros, sprando skausmus, pečių juostos minkštųjų audinių įspaudus ir progresuojančią radikulopatiją. Operacija atliekama negrįžtamų skeleto-raumens sistemos komplikacijų prevencijai. o Augmentacinė (didinimo/rekonstrukcinė) mamoplastika esant anomalijoms: Visiškas krūtų		

		neišsivystymas ar sunki įgimta asimetrija sukelia gilų klinikinį psichologinį distresą, socialinę adaptacijos negalią ar depresinius sutrikimus, kuriuos diagnozuoja gydytojas psichiatras. Operacija čia veikia kaip gydomoji priemonė somatiškai sąlygotam psichikos sutrikimui šalinti. 3. Atlėpusių ausų operacijos (Otoplastika): Atlėpusios ausys yra įgimta anatominė cefalodeformacija. Vaikystėje ir paauglystėje šis išreikštas estetiškas-anatominis defektas tampa nuolatinių sisteminių patyčių (mobingo), socialinės izoliacijos ir sunkių psichologinių traumų (gilaus nerimo sutrikimų, dismorfofobijos, suicidinių minčių rizikos) priežastimi. Operacija atliekama siekiant apsaugoti paciento psichinę sveikatą ir užkirsti kelią klinikinių psichikos patologijų išsivystymui (psichologinio momento prevencija). 4. Lytinių lūpų operacijos (Laboplastika): Mažųjų lytinių lūpų hipertrofija sąlygoja nuolatinį mechaninį audinių traumatizavimą (trintį, spaudimą) kasdienėje veikloje, sportuojant ar dėvint drabužius. Tai sukelia chroniškus gleivinės mikrotraumavimus, įtrūkimus ir besikartojančius, konservatyviam gydymui nepasiduodančius lėtinius ginekologinius/urologinius uždegimus (infekcijas). Šalinant audinių perteklių, atliekama tiesioginė infekcinių komplikacijų prevencija (analogiškai karpų šalinimui). 5. Pilvo raumenų diastazė (Abdominoplastika su pilvo sienos rekonstrukcija ir raumenų susiuvimu): Pilvo tiesiųjų raumenų prasiskyrimas (diastazė) po nėštumo ar žymaus svorio kritimo reiškia priekinės pilvo sienos struktūrinį ir funkcinį nepakankamumą. Nesant reikiamos pilvo preso atramos, anatomiškai sutrinka intraabdominalinis (pilvo ertmės) spaudimas, todėl dubens dugno raumenims tenka neadekvati apkrova. Tai tiesiogiai sąlygoja tokias somatines komplikacijas kaip streso sukeltas šlapimo nelaikymas (inkontinencija) bei lėtinio hemorojaus paūmėjimas, taip pat vystosi stuburo juosmeninės dalies perkrova (lėtiniai skausmai) bei atsiranda tiesioginė baltosios linijos ir bambos išvaržų įstrigimo rizika. Šių raumenų chirurginis susiuvimas atstato liemens biomechaniką ir yra esminis gydomasis faktorius minėtoms disfunkcijoms likviduoti bei išvaržų prevencijai.		
		2. Siekdami nuoseklumo ir remdamiesi projekte jau įtvirtinta karpų šalinimo komplikacijų prevencijos logika (6 punkto 2 pavyzdys), siūlome į komentarą įtraukti šiuos papildomus aiškinamuosius pavyzdžius: • Siūlomas naujas pavyzdys (Akių vokų operacija su neurologinėmis/oftalmologinėmis indikacijomis): „X pavyzdys. Pacientas	Iš dalies atsižvelgta	Komentaras papildytas siūlomais trimis naujais pavyzdžiais.

		kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą dėl viršutinių vokų blefaroplastikos operacijos. Gydytojo oftalmologo ar plastinės chirurgijos gydytojo išvadose medicinos dokumentuose nurodyta, kad išreikštas odos perteklius (dermatochalazė) mechaniškai riboja paciento regos lauką iš viršaus ir išorės, sukelia pastovų akių nuovargį bei ašarojimą, galvos skausmus, įtampą, migrenos priepuolius. Intervencija atliekama siekiant atstatyti regėjimo funkcijas ir užkirsti kelią tolesnėms regos komplikacijoms, pašalinti galvos skausmus ir/ar migrenos priepuolius sąlygojančią priežastį. Ar ši paslauga apmokestinama PVM? Ne, neapmokestinama. Kadangi medicinos dokumentuose nurodyta aiški funkcinė medicininė indikacija ir komplikacijų prevencijos tikslas, paslauga PVM tikslais pripažįstama sveikatos priežiūros paslauga ir yra neapmokestinama PVM.“ • Siūlomas naujas pavyzdys (Pilvo raumenų diastazė ir su ja susijusios somatinės komplikacijos): „Y pavyzdys. Pacientei atliekama pilvo sienos plastika (abdominoplastika), kurios metu atliekamas prasiskyrusių pilvo tiesiųjų raumenų susiuvimas (diastazės likvidavimas). Medicinos dokumentuose (ESPBI IS) fiksuota gydytojo chirurgo (arba urologo / ginekologo) išvada ir funkcinė indikacija – priekinės pilvo sienos nepakankamumas, sukeliantis lėtinį nugaros skausmą, streso sukeltą šlapimo nelaikymą bei paūmėjusį hemorojų, taip pat keliantis tiesioginę pilvo sienos išvaržų atsiradimo ir įstrigimo riziką ateityje. Chirurginė intervencija skirta šioms somatinėms disfunkcijoms gydyti ir anatominių komplikacijų prevencijai. Ar ši paslauga apmokestinama PVM? Ne, neapmokestinama. Kadangi procedūra atliekama siekiant pašalinti objektyvias, medicinos dokumentuose fiksuotas sveikatos disfunkcijas (šlapimo nelaikymą, hemorojaus paūmėjimą), atstatyti anatomines funkcijas ir vykdyti pavojingų komplikacijų (išvaržų) prevenciją, paslauga PVM tikslais pripažįstama sveikatos priežiūros paslauga ir jai taikoma PVM lengvata.“ • Siūlomas naujas pavyzdys (Krūtų mažinimo operacija esant somatinėms indikacijoms): „Y-1 pavyzdys. Sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje licenciją teikti plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos paslaugas, pacientei atliekama krūtų mažinimo (redukcinės mamoplastikos) operacija. Paciento medicinos dokumentuose (ESPBI IS) yra užfiksuotos gydytojo ortopedo-traumatologo ir/ar plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojo išvados, kad pacientei diagnozuota gigantomastija (makromastija), sukelianti pastovų	
--	--	--	--

		funkcinį stuburo bei pečių juostos perkrovimą, lėtinį radikulopatinį skausmą bei nugaros raumenų tonuso sutrikimus. Intervencijos tikslas – pašalinti anatomicinę perteklinę apkrovą, atstatyti biomechanines funkcijas bei atlikti negrįžtamų stuburo degeneracinių pakitimų prevenciją. Ar ši paslauga PVM tikslais gali būti priskiriama sveikatos priežiūros paslaugoms? Taip, priskiriama. Nors operacija atliekama plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos metodais, jos pirminis tikslas, remiantis medicinos įrašais, yra ne estetinė korekcija, o terapinis poveikis somatinei sveikatai (funkcinių sutrikimų šalinimas ir negrįžtamų komplikacijų prevencija). Kadangi medicinos dokumentuose aiškiai nurodyta funkcinė medicininė indikacija, paslauga PVM neapmokestinama.“ • Siūlomas naujas pavyzdys (Mažųjų lytinių lūpų plastika esant infekcinėms/somatinėms komplikacijoms): „Y-2 pavyzdys. Sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje licenciją teikti plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos paslaugas, pacientei atliekama mažųjų lytinių lūpų plastika (labioplastika). Medicinos dokumentuose užfiksuotas gydytojo chirurgo ir/ar ginekologo įrašas, kad operacija atliekama dėl išreikštos audinių hipertrofijos, sukeliančios nuolatinį mechaninį audinių traumatizavimą (trintį, maudimą) kasdienėje veikloje bei sportuojant. Tai sąlygoja lėtinius gleivinės įtrūkimus bei besikartojančius minkštųjų audinių ir ginekologinius uždegimus (infekcijas), kurie nepasiduoda konservatyviam vietiniam gydymui. Intervencijos tikslas – pašalinti anatomicinį defektą ir atlikti lėtinių infekcijų prevenciją. Ar ši paslauga apmokestinama PVM? Ne, neapmokestinama. Kadangi operacija nukreipta į objektyvaus anatomicinio defekto, sukeliančio fizinį diskomfortą ir nuolatinius lėtinius uždegiminius procesus, pašalinimą, jos tikslas, remiantis medicinos dokumentais, yra gydomasis ir prevencinis (analogiškai karpos šalinimui dėl būsimų komplikacijų). Užfiksavus šias indikacijas, paslauga atitinka PVM įstatymo 20 straipsnio 1 dalies kriterijus ir yra neapmokestinama PVM.“ • Siūlomas naujas pavyzdys (Anatomicinių defektų korekcija dėl psichikos sveikatos komplikacijų prevencijos): „Z pavyzdys. Į licencijuotą įstaigą kreipėsi 14 metų paciento tėvai dėl abipusės otoplastikos (atlėpusių ausų korekcijos) operacijos. Medicinos dokumentuose pateikta gydytojo psichologo/psichiatro išvada, kad ši įgimta anatomicinė deformacija sukelia pacientui sunkų klinikinį distresą, socialinę fobiją bei gilius išgyvenimus dėl	
--	--	---	--

		aplinkos mobingo. Operacijos tikslas – užkirsti kelią tolesniam psichikos sveikatos būklės blogėjimui (komplikacijų prevencija) ir pašalinti somatiškai sąlygotą distresą. Ar ši paslauga apmokestinama PVM? Ne, neapmokestinama. Atsižvelgiant į tai, kad sveikatos priežiūra apima tiek fizinę, tiek psichinę gerovę, o operacija atliekama siekiant užkirsti kelią diagnozuotoms psichikos sveikatos komplikacijoms, ši paslauga neapmokestinama PVM.“		
		3. Prašome mokesčių administratorių užtikrinti vienodą principo „intervencija dėl ateityje galimų komplikacijų prevencijos = PVM lengvata“ (minėtas pavyzdys dermatologijoje (karpų šalinimas)) medicinoje, įskaitant ir plastinėje bei rekonstrukcinėje chirurgijoje. Manome, kad lemiamas kriterijus PVM lengvatos taikymui privalo išlikti ne formalus subspecialybės ar procedūros pavadinimas, o gydytojo specialisto medicinos dokumentuose argumentuotai užfiksuotas funkcinis sutrikimas, somatinių ar klinikinių psichologinių komplikacijų prevencijos tikslas.	Neatsižvelgta	PVMĮ 20 straipsnio 1 dalies 6 punkto komentare yra nurodyta: Jeigu medicinos dokumente atitinkamos srities gydytojo nurodoma medicininė indikacija dėl kurios reikalingas gydymas, tai šiam gydymui suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos PVM neapmokestinamos. Jeigu medicinos dokumente nenurodoma medicininė indikacija, tai laikoma, kad paslaugos teikiamos kitais (nei ligų ir sveikatos sutrikimų gydymo) tikslais.

*fizinių asmenų duomenys nepateikiami